

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quoquis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. II. Virtus longè nobilissima, hosti bene facere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

Anselmus hæc secum agitans, Christus, ait, in cruce levatur, irridetur, blasphematur. Ecce dicit, Ignosce. O verbum magne patientia! Vitam procurat iis, à quibus occiditur. Atque si quis Christum interroget, quid in cruce agat, respondentem audiet: Pro eo ut me diligenter detrahebant, ego autem orabam. Jubal & Tubalcain Lamechi filii, fratres germani, ille organo & cithara canentium pater, ite malleator & faber in cuncta opera aris & ferri. De his, ajunt Hebrei, atrem canendi Jubal inveniens à modulato fabrorum percussa & sonitu, fabros autem canendi arte plurimum adjutos. Sic alter alteri commodavit. Christus cygneæ cantionis auctor, Jubal peritissimus, ita canit: Exemplum novum do vobis. Pater ignosce, dimite illu. Hanc artem invenient apud malleatores, fabros, calumniatores gravissimos, quos tamen hoc cantu suo, Ignosce, dimitte, nimium quantum juvit.

Cum summus Pontifex ingredieretur sanctuarium, tintinnabula aurea ad oram sacre vestis appensa sonum edebant, monebantque peragendi aut peracti jam officii. Christo Pontifice summo in sancta sanctorum ingressu campanulæ autæ sunt auditæ: Dimitte, Ignosce. Hæc musica ita superis placuit, ut noxas orbis aboleverit: clamores Sodomorum summe Deo displicerunt, summè placuit hic clamor filii Dei.

De Davide citharedo hæc Regum fasti memorantur: Quandocumque Spiritus Domini malus arripiebat Saul, David tollebat citharam, & percutiebat manu suâ, & refocillabatur Saul, & levius habebat: recedebat enim ab eo spiritus malus. Eg David noster psalmes egreditur, citharedu optimus, quam chordas habeat intentas, artus ad crumen diftentes! Vix autem fidibus cœpit canere, mox dæmonem fugavit è latrone. Omnem cygneæ cantionis suavitatem superavit.

§. II. Virtus longe nobilissima, hosti benefacere.

Hic quæstio sit de Abrahamo & Davide progenitoribus Christi, uter magis arduum opus patrariet, & generosius scipsum vicerit. An scilicet Abraham, qui non peperit filio, an vero David qui peperit Sauli capitale inimico. In eam rem Rupertus: Docet ratio, inquit, non multo minoris fuisse meriti, propter Deum pepercisse inimico, quam non pepercisse unigenito filio. Certum videtur, minus esse miraculi, Abrahhamum Dei iussu voluisse servire in filium, quam Davidem sancto affectu servire noluiss in hostem Saulem. Uterque hoc tali facto promeruit est, Christo jungi cognatione, & David quidem propinquiore. Benignitas in hostes, certa filiorum Dei nota, quam summe horret diabolus, vix enim alia virtus est illa, quam filii Dei magis patrissent. Eximiis hac de re Chrylostomus: Hæc itaque reputam, inquit, illi filias protius viribus similes. Te jam talem effudem diabolus ne contraria quidem respicere poterit. Regiamq; impressionem novit, Christi novit arma, quibus fuit superatus. Quæ vero sunt hæc? Benignitas & mansuetudo. Hæc à se dicit Chrylostomus rationibus firmans: 1. Cogita, inquit, quantum, quantorum sis reus, & non tantum ad eorum, quæ te affecerunt injuria, dimissionem non retrocedes, verum & cures ad eos qui te contrastavunt, ut tibi sit dimissionis occasio, ut propriorum invenias malorum lenimen. 2. Gentilium filii nihil expectantes, in hoc plerumque philosophati sunt, & tu cum tali spe migratur retrahere & torpes. 3. Et quod tempus facit, hoc propter Dei legem ante tempus facere non suffices, & sine mercede potius quam cum mercede via tibi vitium extingui? Nec enim si per tempus hoc tibi fiat, erit tibi quidquam amplius, verum & multa potius pena, quoniam quod tempus effect, hoc facere Dei lex non persuasit. 4. Si vero dicas, quod excandescis tua recordatio contumelia: reminiscere si quid boni collatum tibi fuit ab eo qui contrastavit, & quod tu malis aliis affectisti. Male tibi dixit, & te confudit cogita quid alius tu quoque dixisti? 5. Vis discere quantum mali sis, malo-

Tom. II.

rum meminisse, & qualiter hoc maximè Deum irritat: si his Deus non qui à Deo justè puniuntur, non insultare, sed potius oportet multe insultari, mulcere magis eorum, qui contra nos peccarunt. 6. Quid tari suis habet? Inimicum habet, & nos exubescit? Nonne satis est nobis diabolus, quod & consanguineos superducimus? Quid itaque tu tuos furentes initiaris, alter alterum corrodentes, propriam immiti puniri, pugnantem carnem? 7. Audi certe, quantus & in veteri Te pugnante fuit?

Vnde inservit sermo. Vnde mala reminiscendum in mortem. Homo homini iram servat, & à Deo querit sanitatem: Injuriam reminisci, est anima nequitiam meditantis.

At male passus es? At nunquam cum tanto, quanto temeripsum affices malo, servans injury recordationem.

Has Chrylostomus nobilissimas rationes ab his accutate velim expendi, qui eternas coquunt iras, vindicationem spirant perpetuam. Jusserat Christus colapho in genam dextram impacto, obvertendam percutiunt & alteram; & pallium afferenti concedendam & tuniciam. Harum legum suarum observantissimus, flagris & Christus spinis jam vulneratus, totum corpus cruci obtulit, nec legum suauitatem, nec pallium, nec togam suis carnificibus subsum fuit traxit, iis insuper & inimicis omnibus venienti rogavit. Observans.

Quod Arnoldus Carnotensis ponderans, Seipsum, inquit, intrâ regulas suas concludens, voluit ut à Capite forma patientia prodiret in membra. Rata laudis est illud in homine: superavit scipsum. Elogium charitatis à Christo habemus istud, Majorem hac dilectionem nemo loan. cap. 15. habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Huic dilectioni Christus vim immensam addens, Pater, inquit, vers. 13.

dimitte illis: Jam ego morior non pro Marcie tantum aucti, beneactoribus; non solum pro Nicodemo, Josepho, Magdalena, Martha, ceteris amicis, sed pro his ipsis, qui me linguis & manibus crucifixerunt. Liceat dicere, superavit scipsum. Hinc religiosus ille ac Philip. Bof- disertus scriptor: Dubitatio mibi est, inquit, an in acerbis quidam Christi passionem quidquam illustrius fuerit, merito rantium, rantium magis, Deoque Patri acceptabilius hac admirabili misericordia, mibi p. 266.

ricordia, quæ in suos carnifices, dum in cruce penderet, ius est. Non eos fulmine, quo dignierant, percutiunt, non terra hiatu absorpsit, sed hec omnia induxit, Patremque ut iis ignoraret, rogaravit, cuius jam fortassis fulmen, quo erant perdendi, preparatum vidit. Et quod admirabilius, immanis morum hominum illorum scelera excusavit, eos per ignorantiam peccasse affirmans: Nesciunt quid faciunt. Superavit scipsum.

David interrogans: Vbi sunt misericordie tuae antiquæ Ps. 88. v. 50? Domine? Veritamus & interrogemus: Ubi sunt iræ tuae antiquæ? Ubi aqua, ignis, gladius, que tot centena aut millena milia hominum devorabant? Jam ille ipse Dominus obliviscitur suipius, Matri, discipuli, amicorum, piarum matronarum, & caussam agit hostium. Ter orat in horto, & non audiret: Hic semel pro hostiis preces allegavit; Et exauditus est pro sua reverentia. Hebr. cap. 5. Hinc patiens latro, relapsus centurio, spectatorum plurimi tundendo pectora reversi. Pro leipo Christus orat, sed eâ lege, si vi, si possibile est, Verum amen non Luc. cap. 22. mes voluntas fuit: omisissæ condicione orat pro hostibus: vers. 42.

Dimitte illis. In sui causâ tot testimonii accusatus ante judices Caipham, Herodem, Pontium filet; ante tribunal crucis, cum scelus ipsum. Judæos accularet, pro reis loquitur, fidelissimus eorum advocatus. Domine, ubi sunt iræ tuae antiquæ? Hoc unum responsi accipimus: Mandatum novum. Exemplū novum do vobis. Nunc immutata rerum facies, longe nunc alia quam olim ratio est. In lege prisca trium Hebreorum juvenum succensa fornax aperitur, sed excusis flammis conflagrat ministri. In lege novâ carcer Pauli & Silæ Philippis pan- Aðer. c. 16. ditur, sed custos carceris convertitur. Mandatum &c. vers. 26. exemplum novum nobis præbetur. Quod Ier. 31. prodigium amoris singulariter commendat. Et pro Isaiæ c. 53. transgressoribus rogavit. Sed singulas hujus orationis voculas expandamu-